

Dopravní telematika: budoucnost, strategický plán rozvoje ITS

Prezentace
pro Dopravní fórum Praha

Roman Srp
Sdružení pro dopravní telematiku
V Praze dne 1.2.2011

Obsah prezentace

- TV reportáž o ITS 5 min.
 - ITS, potenciál, přínosy 2 min.
 - Předpoklady úspěchu implementace ITS 2 min.
 - Potřeba strategického plánu ITS 3 min.
 - Interoperabilita vs. EU Směrnice o ITS 2 min.
 - Strategický plán – doporučení SDT 1 min.
-
- Celkem 15 min.

Dopravní telematika (ITS)

- Dopravní telematika / Inteligentní dopravní technologie a služby (Intelligent Transport Systems) **integruje** informační a komunikační technologie a služby (ICT) s dopravním inženýrstvím za účelem optimalizace dopravních a přepravních procesů.
- Je nástrojem **udržitelného rozvoje** dopravy, který přispívá k lepší ekonomice, ekologii a bezpečnosti dopravy.

ITS makro funkce

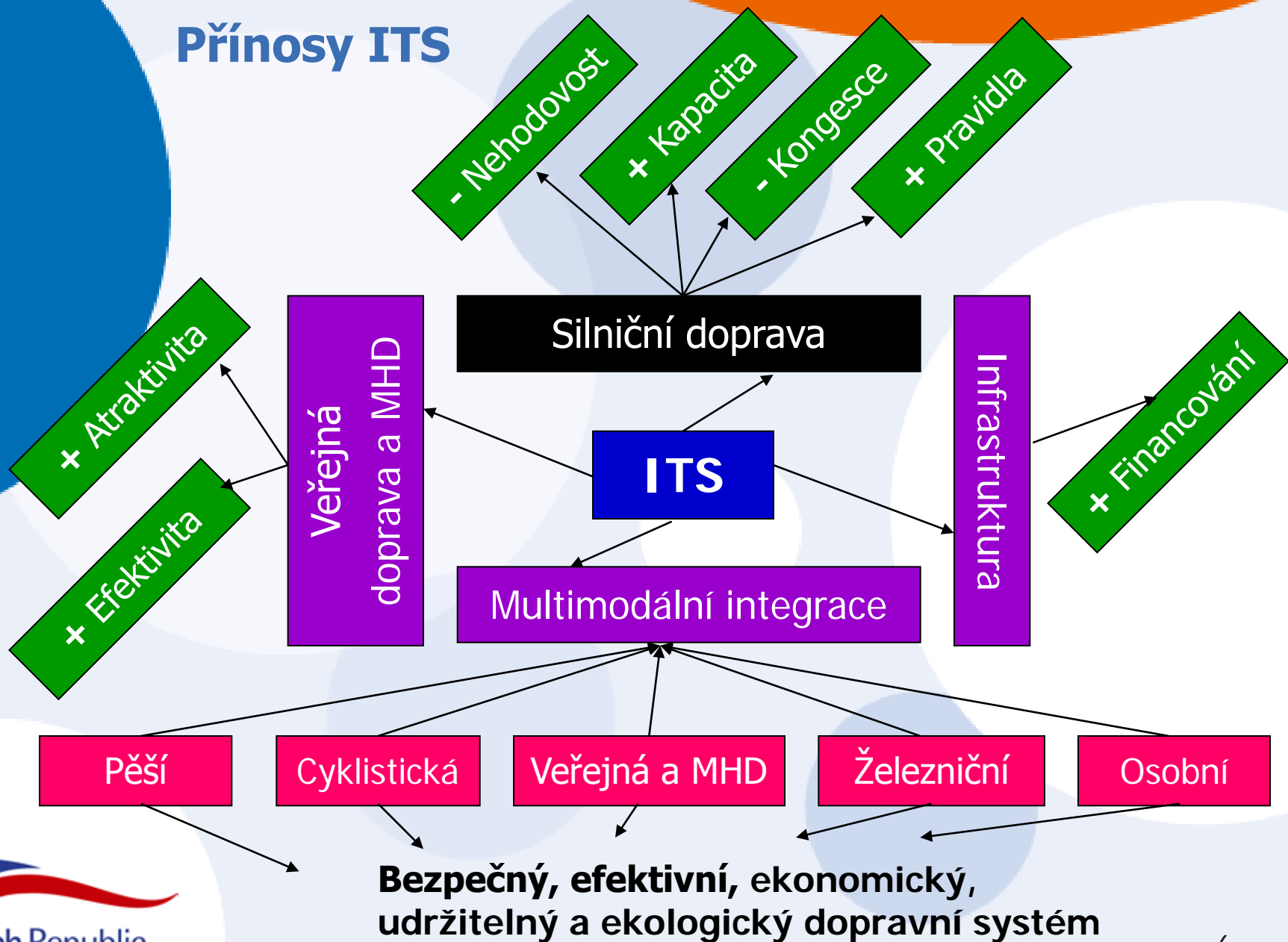
- Elektronické poplatky
 - Řízení záchranných služeb
 - Řízení dopravy
 - Řízení veřejné dopravy
 - Inteligentní vozidlo
 - Plánování tras,
informace pro řidiče a cestující
 - Řízení vozidlového parku,
přepravy
 - Vymáhání pravidel
- Electronic tolling
Rescue services
Traffic management
Public transport management
Intelligent vehicle
Journey planning & information provision
Fleet and freight management
Enforcement systems

Potenciál ITS

Přínosy ITS

Interoperabilita, klíč úspěchu ITS v Evropě

Právně závazné
směrnice

Funkční
specifikace

Technické
standards
ISO a CEN

„Schopnost“ výměny dat potřebných, např. k efektivnímu řízení dopravy nebo pro elektronické poplatky, v otevřeném a standardizovaném formátu.

Předpoklady zavedení efektivního ITS

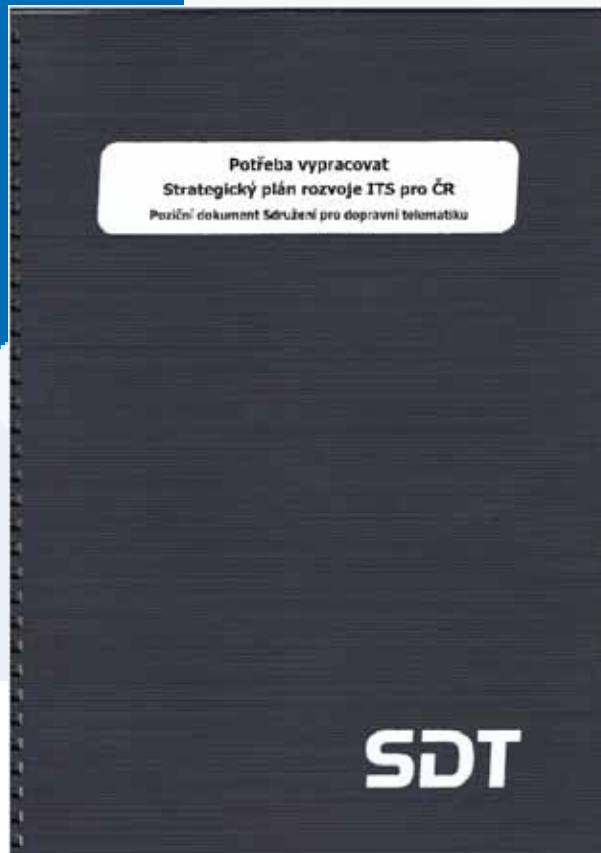
- **ITS vhodného typu na správném místě**
= > socio-ekonomické a dopravně-inženýrské hodnocení
- **Inteligentní centrální systém a kvalitní vstupy**
= > analýzy, algoritmy, on-line data
- **„Umění“ vzájemné komunikace systémů**
= > interoperabilita
- **Jasná organizační zodpovědnosti**
- **Definovaná spolupráce soukromého a veřejného sektoru**
- **Koordinovaná spolupráce napříč ekonomikou**
= > politická a manažerská podpora „first“

Koordinovaná spolupráce napříč ...

- společné úkoly více institucionálních jednotek:
- **různých sekcí Ministerstva dopravy, Ministerstva vnitra, Ředitelství silnic a dálnic, Správy železniční dopravní cesty, krajů, měst, průmyslu, oborových asociací, vědecko výzkumných institucí a univerzit.**
- pracovat společně a koordinovaně,
- mít jasnou politickou a manažerskou podporu.

Sdružení pro dopravní telematiku více, než deset let, o dosažení koordinované spolupráce usiluje.

SDT: Podpora řešení „neřešených a/nebo neřešitelných“ problémů

- Prostřednictvím formulace jednotného konsensuálního názoru oboru ITS k danému tématu
- Výsledek činnosti pracovních skupin SDT a kanceláře SDT
- Každý názor je písemný a explicitně jej schvaluje Prezidium SDT

Poziční dokumenty SDT z r. 2010

Manifest rozvoje ITS do roku 2020

Zadávání zakázek na dopravní telematiku

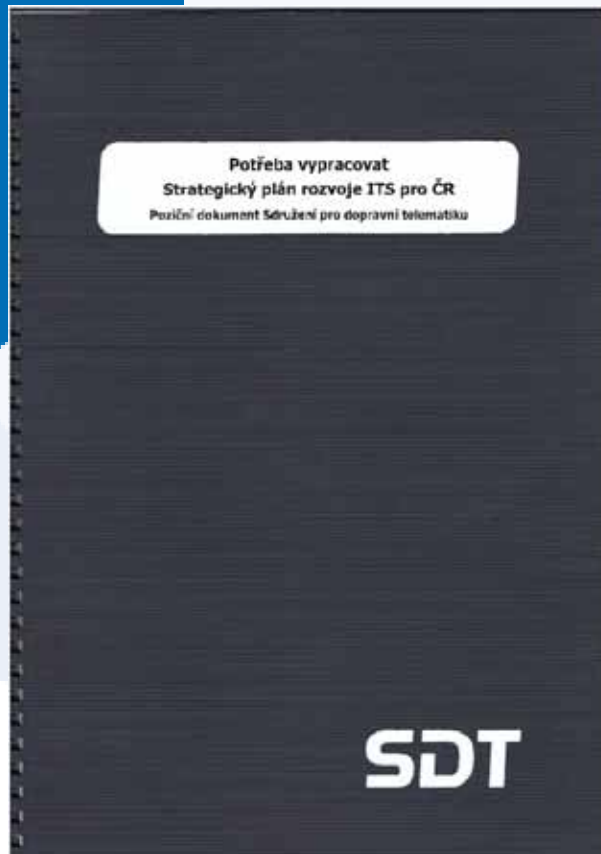
Strategie udržitelného financování silniční infrastruktury

Interoperabilita elektronických odbavovacích systémů (EOC) pro cestující ve veřejné dopravě

Doporučení Základních technických parametrů EOC (může být prezentováno jindy na požádání)

Potřeba strategického plánu ITS

Potřeba strategického plánu ITS

- Poziční dokument SDT
- Projednán s vedením MD ČR
- Potřebu plánu nyní zmiňuje „superstrategie“ MD
- Příklad realizace ze strany MD
- Nelze odkládat
- SDT požaduje neprodleně realizovat

Implementační rámec ITS v ČR

J	Letecká	Mezinárodní normy, dohody, směrnice. Částečně platí také pro železniční a vodní dopravu.
J	Mýto, NDIC, JSDI, tunelové stavby	Existuje právní a organizační rámec
J	INNOTECH	První pokus MD ČR o definici směru rozvoje ITS v ČR.
L	Silniční doprava	Největší negativní dopady, nejhorší využití ITS.
L	Multimodální integrace	Chybí ITS propojení individuální, nákladní, veřejné dopravy.
L	INNOTECH	Není komplexní strategický plán, neobsahuje SWOT, akční, finanční plán, nebyl připraven v diskuzi s odb. veřejností.
L	Komplexní rámec pro rozvoj a implementaci ITS	Chybí!

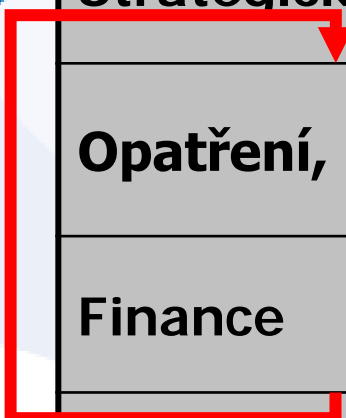
Strategický plán ITS – časový rámec

2012 - 2024	Strategický plán ITS	Obecnější dokument s platností pro 3 volební období
	Akční implementační plán	
2012/11 - 2014	Programový plán ITS	Zcela konkrétní plán pro toto volební období
	Operační-taktický implementační plán	

Strategický plán ITS – obsahový rámec

Současný stav, problémy	Současný stav, problémy, SWOT, zahraniční best practices a zkušenosti, stav ITS v okolních zemích
Vize, globální cíl	DEFINICE
Strategické cíle	DEFINICE
Opatření, priority	Návrh opatření ITS pro řešení strategických cílů, definice časového sledu přípravy a implementace opatření, ITS projektů
Finance	Vyčíslení nákladů
Implementační plán	Návrh legislativního, technického, organizačního a institucionálního, finančního a časového rámce pro přípravu a implementaci ITS systémů

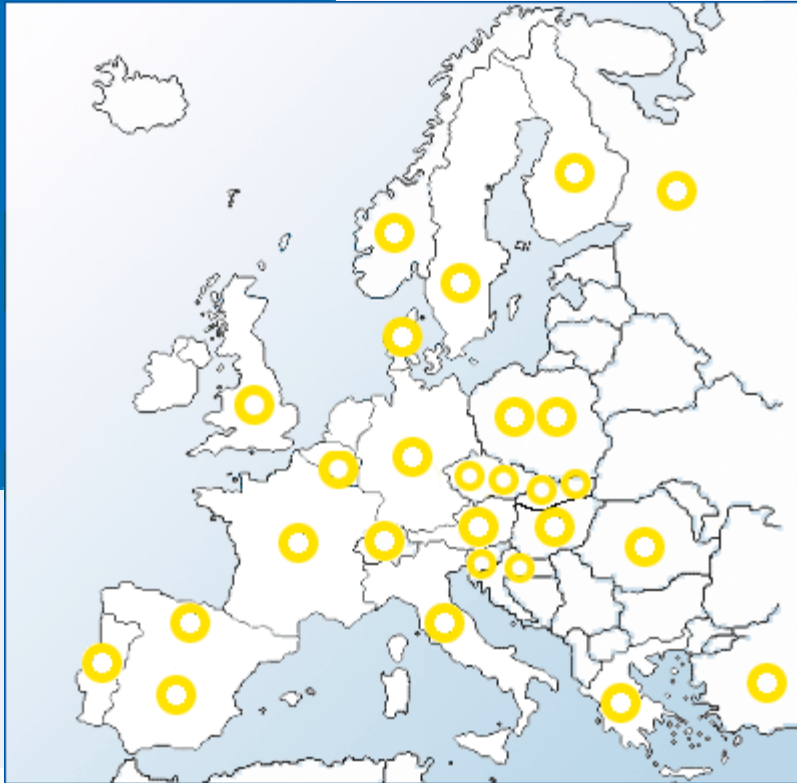
ITERACE

Předpoklady úspěšné přípravy Strategického plánu (SP)

- SP = konsensuální, aktualizovaný s **vysokou politickou i odbornou podporou**, implementace SP legislativní povinností a bude monitorována.
- **Pracovní skupina** pro koordinaci vzniku a údržby SP se zastoupením všech hlavních institucionálních hráčů.
- **Široká konzultace** v rámci odborné veřejnosti a zainteresovaných stran.
- Vznikne **metodika** plánování a hodnocení ITS záměrů.
- Dokument bude **multi-modální** s hlavním zaměřením na silniční dopravu a rozhraním s jinými druhy dopravy.
- Návaznost SP evropské právní, technické standardy, doporučení a směrnice. Zohledňuje stav a rozvoj ITS v evropských, zejména sous. zemích (Německo, Rakousko, Slovensko, Polsko).

Zahraniční inspirace, aneb best practices existují

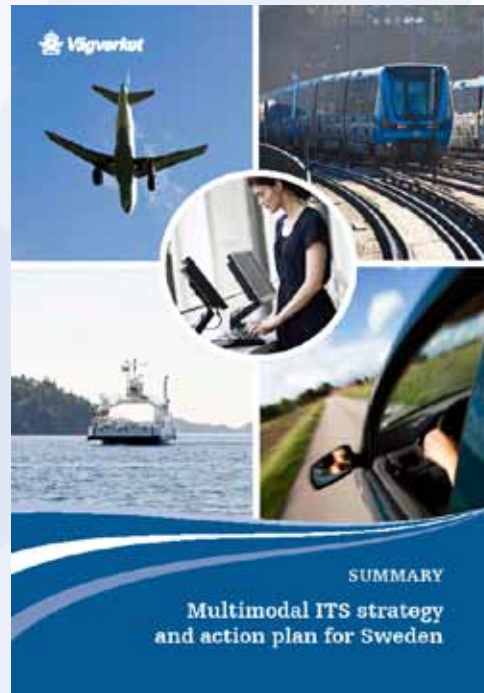

ITS Nationals,

Network of European ITS Associations

25 ITS asociací

- Roman Srp člen řídicího výboru

Příklad

- Švédský strategický a akční plán, jehož přípravu koordinovalo ITS Sweden

Interoperabilita

vs. Směrnice EU o ITS

Právně závazné
směrnice

Funkční specifikace

Technické standardy
ISO a CEN

„Schopnost“ výměny dat
potřebných otevřeném a
standardizovaném formátu.

Směrnice Evropského parlamentu
a Rady 2010/40/EU ze dne 7.
července 2010 o rámci pro
zavedení inteligentních
dopravních systémů v oblasti
silniční dopravy a pro rozhraní s
jinými druhy dopravy

Směrnice EU o ITS

Čeho se týká?

Vybraných prioritních oblastí (priority area) silniční dopravy:

- I. optimal use of the road, traffic and travel data
- II. continuity of ITS services for traffic and freight management
- III. ITS applications for road safety and security
- IV. combining vehicles to transport infrastructure

Co závazně požaduje?

U prioritních oblastí (priority area) silniční dopravy:

- Úpravu národní legislativy
- Přípravu a adopci funkčních specifikací pro vybrané prioritní akce

Způsob práce?

- EC, European ITS Committee, národní vlády (MD ČR) - reprezentace
- **Národní asociace ITS – podklady, vstupy, národní oborové zájmy, názory „stakeholderů“**

Časový rámec?

„Hodiny“ již 5 měsíců tikají ...

- **7. červenec 2010** přijetí směrnice
- **6. srpen 2010** zveřejnění směrnice (OJ L 207 06.08.2010 p1-13)
- **D0 (26.8.2010)** platnost, od tohoto okamžiku:
- **D6 (27.2.2011)** E. komise zveřejní „work program“
- **D12 (27.8.2011)** členské státy povinně „reportují“ o národních ITS aktivitách / projektech v prioritních akcích. A následně každé 3 roky se
- **D18 (27.2.2012)** členské státy uvedly národní legislativu do souladu s direktivou ITS.
- **D24 (27.8.2012)** členské státy „reportují“ o ITS plánech a projektech na dalších 5 let.
- **D30 (27.2.2013)** E. komise ukládá čl. zemím přizpůsobit se funkčních specifikacím u prioritních akcí ITS. Do 12 měs. pak E.K. může navrhnout E. Radě a Parlamentu závaznou implementaci.
- **D36 (27.8.2013)** Progress report E. Komise pro Radu a Parlament. Poté každé 3 roky.
- **D48 (27.8.2014)** Progress report členských zemí, navazuje na D12.

DNES

Strategický plán ITS – doporučení SDT

Akce 1	Konsensus mezi politickou reprezentací a odbornou veřejností ohledně potřeby zpracování strategického plánu rozvoje ITS pro ČR.
Akce 2	Identifikovat členy pracovní skupiny a začít koordinovat jejich činnost. Přitom je třeba klást důraz na kompetence a zodpovědnost organizačních složek a institucí.
Akce 3	Pečlivě organizovat práci při přípravě strategického plánu, definovat odpovědnosti a začít časovat potřebné kroky.

Děkuji za pozornost

Koordinovaná spolupráce = výzva

- napříč různými sekcemi Ministerstva dopravy, Ministerstva vnitra, Ředitelství silnic a dálnic, Správy železniční dopravní cesty, krajů, měst, průmyslu, oborových asociací, vědecko výzkumných institucí a univerzit.
- pracovat společně a koordinovaně,
- mít jasnou politickou a manažerskou podporu.

**"Bohužel ne, ve čtvrtek jsem mimo město.
Co třeba nikdy - bude Vám vyhovovat nikdy?"**